

“ҮНЭТ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН ЗЭРЭГЛЭЛД НЭР ДЭВШҮҮЛЭХ” ҮЗМЭРИЙН ЖАГСААЛТЫН ТӨСӨЛ

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ОРОН НУТАГ СУДЛАХ МУЗЕЙ								
Д/д	Үзмэрийн нэр	Хувийн дугаар	Тоо ширхэг	Хэмжээ	УБМС-ийн дугаар РСН (прораммын)	Судлагдсан сурталчлагдсан байдал	Саналын үндэслэл	СӨҮТ-ийн санал
1	Хаадын угсаа залгамжилсан угийн бичиг	Ү.49.01	1	71x71 см	6701ХӨМ0052 9	Чулуун. С. Шинээр олдсон Халхын дөрвөн аймгийн ноёдын хүрдэн зураг. УБ., 2011. "Халхын засаг ноёдын түүхэнд холбогдох нэгэн шинээр олдсон гэрийн үеийн бичмэл" илтгэл, Илтгэгч: Түүхийн ухааны дэд доктор Хар адуутан С.Чулуун. Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис III УБ., 2014, 358 дугаар тал. 2005 оноос байнгын үзүүллэгийн танхимд дэглэгдэж үзэгчийн хүртээл болж байсан бөгөөд 2022 оноос өнөөг хүртэл Чингис хаан үндэсний музейн байнгын үзүүллэгийн танхимд түр гэрээгээр сурталчлагдаж байна. Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис УБ., 2014, 358 дугаар тал. Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 116-118-р тал.	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой үндэсний уламжлалт аргаар бичигдсэн ховорт тооцогдох угийн бичиг. Хөвсгөл аймгийн хэмжээнд одоогоор олдсон нэг, эх хувь үзмэр юм.	Дэмжсэн
2	Хүрэл буга	Ү.62.12	1	У-6,5см, өр - 4см, сэнжний	6701ХӨМ0017 9	Монгол Улсын түүх, тэргүүн боть УБ., 2004,	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл,	Дэмжсэн зураггүй

				у-1см, жин-25гр		164 дүгээр тал. Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис УБ., 2014, 356 дугаар тал. Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 100-р тал.	шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. Ур хийцийн хувьд ховорт тооцогдох үзмэр.	
3	Хүдрийн хайлш цутгагч	Ү.62.14	1	У-18см, өн - 11см, амсрын дм -7см, ёроолын дм - 10см, бариулын у - 9см, жин-2600гр.	6701ХӨМ0022 9	Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис III., УБ., 2014. 354 дүгээр тал, Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 106-р тал,	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. Хүрлийн түрүү үеийн ахуйн хэрэглээний болон металл хайлуулах, цутгах зориулалттай. Ховорт тооцогдох үзмэр.	Дэмжсэн
4	Хүрэл хутга	Ү.ХӨМ2014 .3.1	1	жин -29.53 гр, у-14,5 см.	6701ХӨМ0184 3	ШУА -ийн Түүх, археологийн хүрээлэнгийн археологийн төвийн ЭШ-ний ажилтан Ц.Амгалантөгс, Хүннү ба эртний түүхийн судалгааны салбарын ЭШ-ний ажилтан Л.Ишцэрэн, Күюүшү их сургуулийн доктор Т.Мацүмото нарын харьцуулалт ажиглалтын судалгаагаар НТӨ 15-11 дүгээр зуун гэж он цагийг тодорхойлсон.	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. НТӨ 15-11 дүгээр зуун.	Дэмжсэн
5	Хүндрүүлэгч	Ү.57.07	1	дм-9см, өн-5,5см, жин-530гр	6701ХӨМ0022 6	Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис III УБ., 2014, 354-р тал. Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 106-р тал,	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой.	Дэмжсэн
6	Хаш чулуун сух	Ү.63.14	1	У-13см, өр-5см, жин-120гр	6701ХӨМ0022 4	Монгол музейн үзмэрийн дээжис III., УБ., 2014. 354 дугаар тал. Хөвсгөл	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл,	Дэмжсэн

						аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 106-р тал,	шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой.	
7	Жалханз хутагтын Төвөд намтар	Ү.94.01	1	Хуудасны у-22см, өр-9см бичвэрийн у-18см, өр -7 см, 110 ш, хуудас жин-145гр	6701ХӨМ0014 0	Лхасүрэн. А. Цагаан лянхын баглаа сайн чуулганы хаалгыг нээгч. УБ., 1994 он, Лааган.Б. Жалханз хутагт Д.Дамдинбазар. УБ., 1994, Нямаа. М. Хөвсгөл аймгийн түүх. УБ., 2012, Бурхан Шашны Их Сургууль Гэвш Ш.Дашдондог зэрэг эрдэмтэд судалсан байна. Музейн байнгын үзүүллэгийн танхимд дэглэгдэн үзэгчийн хүртээл болж байна. Цахимаар сурталчилан таниулах үйл ажиллагаа байнга хийгддэг.	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой.	Дэмжсэн
8	Ганжуурын 108 боть	Ү.69.20	111	1 судрын хэмжээ у - 61см, өр - 12см, зуз -6см жин -1890гр	6701ХӨМ0131 2	Монголын Урлагийн зөвлөл. Монголын Сүм Хийдийн Түүхэн овчоо Төсөл. 2007, Батбилэг Ц. Галтын нэвтэрхий толь II. УБ., 2014. Нямаа. М. Хөвсгөл аймгийн түүх. УБ., 2012, Монгол музейн үзмэрийн дээжис III., УБ., 2014. 372 дугаар тал. Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 17-р тал. https://mongoliantemples.org	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. 20-р зууны эхэн үе, хүрээ барын бүрэн судар.	Дэмжсэн

9	Бөөгийн дээл, гутал	Ү. 08.24.05	1	дээлний у-83см, өр - 66см, хормойн өр-73см, гуталын у-44см, улны у-24см, түрүүний өр - 18см, нийт жин 3355 гр	6701ХӨМ0075 3	Бадамхатан. С. Хөвсгөлийн дархад ястан. УБ., 1965, ШУА-ын Түүхийн хүрээлэн, Кембриджийн Их Сургууль Монгол ба дотоод Ази судлалын төв. Монголын Угсаатны зүйн хээрийн судалгааны эх хэрэглэгдэхүүн. УБ., 2011, Музейн байнгын үзүүллэгийн танхимд дэглэгдэн үзэгчийн хүртээл болж байна. Цахимаар сурталчлан таниулах үйл ажиллагаа байнга хийгддэг.	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. Аймгийн алдартай удган Охижий гэх хүний иж бүрэн хуяг өмсгөл. 1820-оод оны үед хийж 1950 –аад он хүртэл хэрэглэгдэж байсан.	Дэмжсэн
10	Монгол хөзөр	Ү.66.12	1	дм -11см өн -12см, өр - 11см, нийт -125гр	6701ХӨМ0005 0	Бадрал. С. Урлах эрдэм сэтгүүл. Монгол цаасан тоглоомын зураг дүрслэл. УБ., 1999 Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 94-р тал, Хөвсгөл дүрслэх урлаг-70 УБ., 2017	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. Ур хийцийн хувьд ховорт тооцогдох үзмэр.	Түдгэлзсэн
11	Халх эмэгтэйн толгойн боолт	Ү.59.03	1	1. дм-15 см, 2. 4,5x18 см, 4,5x18 см, 3. 7,5x9,6 см, 7,5x9,6см, 4. 3,4x4,5 см, 3,4x4,5хсм, 5. 26,3x6 см, 26,3x6 см, жин-2200гр.	6701ХӨМ0000 3	Батбилэг. Ц. Далай Чойнхор вангийн урчууд. Мөрөн., 1995, Зинаминдар. Б. Сайн Ноён Хан аймгийн Далай чойнхор вангийн хошуу, түүхийн дархчууд. УБ., 2007 он, Монголын музейн үзмэрийн шилдэг үзмэрийн дээжис III., УБ., 2014. 364 дүгээр тал.	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн өндөр ач холбогдолтой. Далай Чойнхор вангийн урчуудын бүтээл, ур хийцийн хувьд ховорт тооцогдох иж бүрэн үзмэр.	Дэмжсэн
12	Завъяа	Ү.83.08	1	Нийт өн-30см, жин-1820, биеийн өн-	6701ХӨМ0002 1	Батбилэг. Ц. Далай Чойнхор вангийн урчууд. Мөрөн., 1995,	Эх хувь, эх төрх бүрэн бүтэн байдлаа алдаагүй, түүх, соёл, шинжлэх ухаан, танин мэдэхүйн	Дэмжсэн

				22см, өр-36см, биеийн өр-20,5см, амсар дм-10см, ёроол дм-15,5см, жин-1550гр, таг дм-11см, өн-8см, жин-240гр		Зинаминдар. Б. Сайн Ноён Хан аймгийн Далай Чойнхор вангийн хошуу, түүхийн дархчууд. УБ., 2007 он, Монголын музейн шилдэг үзмэрийн дээжис III. УБ., 2014. 368 дугаар тал. Хөвсгөл дүрслэх урлаг-70 УБ., 2017 он, 145-р тал, Хөвсгөл аймгийн музей Үзмэрийн дээжис УБ., 2021 он, 52-р тал.	өндөр ач холбогдолтой. Далай Чойнхор вангийн алдарт дархан Ч.Ерэнтэйн бүтээл, ур хийцийн хувьд ховорт тооцогдох үзмэр.	
НИЙТ 12 ДЭСИЙН 122 ШИРХЭГ								